

OBSAH :

VLÁDA :
Vláda premárnenej príležitosti
Dušan Sloboda

VEREJNÉ FINANČIE :
Prehliadané škody zdaňovania bánk
Peter Gonda

ŠKOLSTVO :
Slabá záplata na deravé vrece
Zuzana Zimenová

EURÓPSKA ÚNIA :
Dobrý záměr nestačí
Jan Zahradil

VLÁDA PREMÁRNENEJ PRÍLEŽITOSTI Dušan Sloboda

Tak, ako neočakávané vláda Ivety Radičovej vznikla na základe prekvapivého výsledku v parlamentných voľbách z júna 2010, tak neočakávané predčasne i zanikla na základe nie práve prekvapivého výsledku hlasovania o eurovale spojeného s dôverou vláde v parlamente v októbri 2011.

Už programové vyhlásenie dávalo na známost, že nepôjde o reformnú vládu, ale úľava z odsunutia Fica do opozície to umožnila prehliadať. To, že ústredný motív „kvality života“ nie je možné dosiahnuť bez reforiem, sa však nakoniec ukázalo, keď ani vláda s finančným ministrom Miklošom nebola schopná skrotiť deficit verejných financií. A čo nám po tejto vláde ostalo?

Dobrá práca

Medzi plusy treba zaradiť silný ťah na transparentnosť procesu presunu peňazí daňovníkov od verejnej správy k súkromnému sektoru vďaka zverejňovaniu zmlúv, objednávok a faktúr. Hoci i tento dobrý zámer nebol dotiahnutý a nevyhnutnú prehľadnosť a skutočnú užitočnosť mu dodali až aktivity mimovládnych organizácií. Vo verejnom obstarávaní začali svoje ovocie prinášať elektronické aukcie.

Obludnosť zlodejských cien za výstavbu diaľnic za Fica bola potvrdená ministrom Figeľom, ktorému sa bezbolestne podarilo ušetriť na účte za ne stovky miliónov eur. Pochvalu si za úlohu „Viktora Čističa“ zasluhuje štátna tajomníčka Nicholsonová, ktorá sa do upratovania eurofondovej špiny zasnutej na sociálnych veciach pustila podstatne ráznejšie než býva po výmene vlád zvykom. A riadnu inventúru bašovania predchodcov stáby zo supermarketu urobil v rezorte obrany minister Galko.

Opomenúť nesmieme ani boj s justičnou mafiou, do ktorého sa nebojácne pustila ministerka Žitňanská, pred ktorou sa Harabinova súdna rada uchýlila načas do vyhnanstva až na východ krajiny. Pár drobných bitiek však víťazstvo neurobí a na zdarné ťaženie proti dlhodobu sa prejavujúcej súdnej nemoci treba viac než čosi vyše roka. Ešte menej ús-

pešná bola snaha o detrnkizáciu generálnej prokuratúry. Ťažko sa presadzujú zmeny, ktoré nechcú ani tí vlastní. Viac času pre prácu s merateľnými výsledkami by si po svojom návrate iste zaslúžil i policajný šéf Spišiak.

Na polceste

Nedokončená ostane revitalizácia železníc, hľadanie koncesionára pre bratislavské letisko, privatizácia teplární a ďalších spoločností s akcionárskym podielom štátu a teda i zrušenie Fondu národného majetku SR. Vládu nakoniec prežije i Recyklačný fond, z čoho bude mať radosť ne jeden poslanec parlamentu. Volebný kódex ostal len zámerom. Vajatanie okolo poslaneckého návrhu smerujúceho k zmene protiústavného व्यवस्थापन vláde tiež neslúži ku cti. Rozpočtová zodpovednosť v príliš mäkkom vydaní liekom na dlhovú krízu nebude.

Otázne je pokračovanie transformácie nemocníc s vydierajúcimi lekármi na krku ministra už len slabej dočasnej vlády. Je záťažujúce, že ani ministerstvo ani médiá za celý ten čas neboli schopné ponúknuť verejnosti skutočný obraz o našom štátnom zdravotníctve. Desivé priestory budované za socializmu a správanie sa k pacientom ako k „stránkam“ na úradoch sú známkami, ktoré ho na prvý pohľad odlišujú od tých neštátnych zariadení. Zúfalo potrebujeme odštátne zdravotníctva.

Zlyhanie

Absolútnym individuálnym lúzrom strateným vo funkcii je jednoznačne minister Jurzyca. Ostane ďalším ministrom, ktorý nepochopil, že naše školstvo nepozostáva len z vysokých škôl a vzdelanosť spoločnosti a kvalifikovanosť budúcich zamestnancov stojí a padá na úrovni základných a stredných škôl. Bojazlivosť ministra čokoľvek samostatné vykonať znamená zabetónovanie systému Mikolajovej deformy školstva. Odštátne školstva potrebujeme rovnako ako odštátne zdravotníctva.

Skupinovým zlyhaním je neschopnosť vlády šetriť verejné výdavky. Vláda si nespl-

nila vlastné domáce úlohy, o rušení a zlučovaní inštitúcií len rečnila až kým nestíchla úplne. Nedošlo k prehodnoteniu činností vykonávaných štátom, k ich redukcii a súvisiacemu rušeniu stoviek príspevkových a rozpočtových organizácií pôsobiacich v rámci verejnej správy. Žiadna racionalizácia sa neudiala ani v našej rozkošatej miestnej štátnej správe. Ku kontroverznnej komunálnej reforme, o potrebe ktorej druhá Dzurindova vláda verejnosť aspoň informovala, sa Radičovej vláda nedostala vôbec.

Možno len smutne zopakovať, že nebola zrušená žiadna rozpočtová organizácia, žiadna príspevková organizácia, žiadna agentúra, žiadna inšpekcia, žiadny úrad, žiadny štátny podnik, žiadna štátna akciovka, žiadna štátna eseročka, žiadny štátny účelový fond. Namiesto šetrenia výdavkov však vláda zvyšovala dane a často hovorila i o zvyšovaní ďalších daní, ktoré s o to väčšou ľahkosťou zrejme zrealizuje po voľbách Fico.

Sebaobetovanie dámy

Náreky voličov a médií po páde Radičovej vlády sú pochopiteľné. Viniť z predpokladaného návratu Fica odporcov eurovalu je však falošné. Nemožno predsa prehliadnuť, že výpady voči premiérke šli opakovane z radov jej materskej strany, a to či už pri voľbe generálneho prokurátora alebo kauze budovy košických daniarov. Iveta Radičová tie tlaky nakoniec nezvládla, a sledujúc jej vyčerpané hysterické extempore hneď po nevysslovení dôvery vláde, je otázne, či zvládla svoju funkciu ako takú.

Táto vláda nepadla na eurovale. Táto vláda padla preto, lebo protikorupčný ťah premiérky nebol v zhode s väčšinovou vôľou v SDKÚ-DS, KDĽH a Most-Híd. To ich spája viac so Smerom než s Ivetou Radičovou. Cestička odstavenia tej časti pravice, ktorej s pomocou médií dali nálepku „protieuropskosti“, je súčasťou ospravedlnenia ich budúcej cesty do veľkej koalície so Smerom.

Autor je analytik KI.

PREHLIADANÉ ŠKODY ZDAŇOVANIA BÁNK

Peter Gonda

Keď zasadá vláda, parlament, európske inštitúcie, či iný centrálny regulátor, peňaženky a slobody ľudí sú v ohrození. Ani na Slovensku to po predčasnom konci vlády Ivety Radičovej nie je inak. Najskôr poslanci z SDKÚ-DS, KDĽ a MOST-HÍD so Smerom v predklone pred Európskou úniou schválili navýšenie eurovalu a už aj spolu so SaS a SNS pokračujú v ťažení na peňaženky ľudí priamo vyššími a novými daňami.

Nielen euroval ako nástroj verejnej finančnej pyramídovej hry prehľbujúci morálny hazard a dlhové problémy v eurozóne prinesie občanom väčšiu finančnú záťaž v podobe budúcej inflácie alebo vyšších daní. Dane zvyšuje aj odchádzajúca vláda. Živnostníkom so strednými a vyššími príjmami nakoniec nezvýši záťaž, fajčiarom a klientom bánk ale áno. Schválenie osobitného odvodu bánk – teda tzv. „bankovej dane“ – v slovenskom parlamente zapadá do emóciami nabitej protibankárskej atmosféry a tiež do zámerov v EÚ. Európska komisia už pripravila návrhy na zdanenie finančných inštitúcií, na stole je napríklad európska daň z finančných transakcií. Na „bankovú daň“ však neexistuje na úrovni EÚ nijaký záväzok. Známe je iba odporúčanie Európskej rady a Európskou komisiou pripravovaný tzv. systém krízového riadenia. Väčšina členských krajín sa so zavedením „bankovej dane“ zatiaľ neponáhľala.

Banková daň a jej negatívne dôsledky

Urýchlené predloženie „bankovej dane“ do parlamentu vyvoláva podozrenie, že skutočným cieľom nie je „krytie nákladov spojených s riešením finančných kríz v bankovom sektore“, ale krytie deficitu verejných financií v budúcom roku. Ministerstvo financií SR už uvažovalo o prijímaní „bankovej dane“ v návrhu východísk rozpočtu verejnej správy. Vláda navyše na poslednú chvíľu zdvojnásobila jej sadzbu a tým aj príjem z nej. Zákon síce vymedzuje uloženie výnosov dane na samostatnom účte v štátnych finančných aktívach s účelovým použitím, neurčuje však, komu a za akých podmienok môžu byť prostriedky poskytnuté.

Negatívnou „bankovej dane“ je, že podporuje spoliehanie sa nezodpovedných bánk na to, že im ich straty ostatní vykryjú. Kľúčovým negatívnym dôsledkom je zvýšenie finančného zaťaženia, ktoré poniesú klienti bánk, najmä vo forme vyšších cien bankových produktov a služieb. Menej viditeľné zdanenie klientov bánk bude kryť straty aj iných bánk, tým bude prehľbovať morálny hazard štátnej garancie vkladov a eurovalu – i keď v jeho prípade aj s prípadnými transfery mimo Slovensko.

Nepriaznivé dosahy zvýrazňuje vysoká sadzba odvodu (0,4 percenta z očistených pasív bánk), ktorá je najvyššia v eurozóne a po Maďarsku druhá najvyššia v EÚ. A ak by bol býval prešiel návrh Smeru, tak by sme preskočili aj Maďarsko. Aj prijatá sadzba však významne zvýši náklady bánk a obmedzí ich zisky, resp. niektorým prehľbí stratu. Nezamýšľaným dôsledkom následne budú nižšie výnosy dane z príjmov bánk a podľa

Slovenskej bankovej asociácie (SBA) zníženie ponuky úverov a rast úrokov z úverov. To môže pribrzdiť podnikanie, investovanie a budúci ekonomický rast. SBA zároveň upozorňuje na možný „odlev podnikových vkladov do krajín s nižšou sadzbou alebo do krajín, ktoré nie sú zaťažené bankovým odvodom.“ Daň preto poškodí slovenský bankový sektor a celú ekonomiku a zníži ich atraktivitu proti iným.

Jednotná európska daň

Ešte väčším nebezpečenstvom a vlastným gólom do siete konkurencieschopnosti subjektov v EÚ by bolo schválenie európskej dane z finančných transakcií - jednotnej dane z nákupu a predaja akcií, dlhopisov, derivátov a iných finančných nástrojov. Je kombináciou Tobinovej dane a tzv. „dane Robina Hooda“. James Tobin rozpracoval Keynesovu myšlienku do podoby celosvetovej dane na menové transakcie so špekulatívnou povahou na stabilizovanie finančných trhov. Dnes je medzi neokeynesiánskymi ekonómami, viacerými vplyvnými politikmi a aktívnou etatisticky nalenou verejnosťou, „zachraňujúcou svet“ populárna i „daň Robina Hooda“. Predstavuje zdanenie všetkých finančných transakcií a je určená na financovanie pomoci chudobnejším, či na „riešenie“ klimatických zmien.

Nezamýšľaným dôsledkom „bankovej dane“ budú nižšie výnosy dane z príjmov bánk, zníženie ponuky úverov a rast úrokov z úverov

Ak všetky členské krajiny dajú súhlas, resp. ich únia „presvedčí“, tak európska daň z finančných transakcií nadobudne od roku 2014 platnosť. Podľa aktuálnej podoby budú môcť výnosy z nej ísť do rozpočtu EÚ, ale aj na financovanie národných rozpočtov. Jasne proti je Veľká Británia, keďže Londýn je najväčším finančným centrom v EÚ. Jej zavedenie by spôsobilo významný odchod kapitálu do iných finančných centier vo svete.

Európska daň z finančných transakcií by zvýšila cenu kapitálu, znížila mieru investícií a ekonomického rastu a znamenala odlev časti kapitálu mimo úniu. Prinieslo by to ozbijanie v štýle Juraja Jánošíka či Robina Hooda, na ktoré by ale v EÚ doplatili všetci, aj tí chudobnejší. EÚ ale presadzuje celosvetovú daň. Tá by síce nemotivovala k odlevu európskeho kapitálu mimo úniu, zvýšila by však náklady a pribrzdila aktivitu všade. Podporila by sa tiež koncentrácia moci na globálnej úrovni. Reálnejšie je, že bude zavedená „iba“ v EÚ, čím sa posilní fiškálna a politická centralizácia v únii a posun k euroštátu.

Chabé zdôvodnenia

Na „bankovú daň“ nie je nijaký dôvod. Platí to pre Slovensko o to viac, keďže naj-

väčšie banky prešli počas prvej Dzurindovej vlády nákladnou reštrukturalizáciou z peňazí daňovníkov a ani jedna banka nemusela byť v čase prebiehajúcej krízy sanovaná. Zdvodnenie nemajú ani iné dane finančných inštitúcií, navyše harmonizované na nadnárodnej úrovni. Brzdili by investície a v prípade harmonizovania na úrovni EÚ by vyháňali finančný kapitál mimo ňu.

Namiesto dodatočného zdanenia bánk by sa pozornosť mala upriamiť na odbúranie reálnych privilégií bánk. Mám na mysli ich možnosť používať peniaze vkladateľov na poskytovanie úverov bez toho, aby mali k dispozícii rezervy, z ktorých by vkladateľov na požiadanie vyplatili – teda problém bankovníctva čiastočných rezerv, a tiež štátom garantované vklady a zachraňovanie bánk v duchu hesla „too big to fail“. Čím skôr by sa mal tiež ukončiť eurovalový morálny hazard a prestať garantovať veriteľom vládných dlhopisov ich prípadné straty.

Dôvod nie je ani iné zvyšovanie daní. Naopak. Každé ďalšie zdaňovanie zníži ľuďom ich disponibilné príjmy a obmedzí tvorbu úspor a investícií, tým aj budúci ekonomický rast. Namiesto zdaňovania treba pristúpiť k razantným úsporám verejných výdavkov a ku koncepčným zmenám smerujúcim k vyrovnanému alebo prebytkovému rozpočtu.

Úsorne a zodpovedne

Z možných úspor spomeňme výraznejšie zníženie nadmernej spotreby štátu okresaním výdavkov na objem miezd a nákupov tovarov a služieb, a to najmä prepustením štátnych zamestnancov a transparentným elektronickým verejným obstarávaním, zredukovanie alebo zrušenie mnohých inštitúcií verejnej správy, neposkytovanie „pomoci“ podnikateľským subjektom, zníženie výdavkov na sociálnu a zdravotnú sféru (napríklad nefinancovať vianočný dôchodok a prídavky na deti stredne a vyššie príjmovým rodičom) a odluku kultúry, cirkví, či športu dospelých od štátu.

Obzvlášť zákerné sú skryté formy (budúceho) zdaňovania – deficity verejných financií a inflácia. Deficitné financovanie verejných výdavkov môžu odbúrať razantné úspory, privatizácia, štrukturálne reformy výdavkov a ústavné limity (napríklad vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu bez zvýšenia daní). Infláciu môže reálne brzdiť návrat ku komoditnému krytiu peňazí. To by napomohlo aj rozpočtovej zodpovednosti vlád.

Zodpovednejšiu a úsornejšiu vládu na Slovensku po marcových voľbách nečakajme. Výstrahou sú aktuálne ekonomicky škodlivé návrhy Smeru v daniach: nová „miliónárska daň“, daň z dividend a vyššie dane ziskovejších firiem. Ani aktivity lídrov EÚ prehľbujúce dlhovú krízu nevyvolávajú optimizmus. Naše peňaženky a slobody budú preto i naďalej v čoraz väčšom ohrození.

Autor je riaditeľ KI.

SLABÁ ZÁPLATA NA DERAŤE VRECE

Zuzana Zimenová

Novela zákona o pedagogických a odborných zamestnancoch je kozmetická úprava zbytočného zákona. Hoci umožňuje drobné navýšenie príplatkov pre učiteľov, problém ich biedneho a neefektívneho odmeňovania systémovo vôbec nerieši. Ide o príliš slabú záplatu na deravé vrece, ktoré sa nedá poriadne použiť, avšak odvaha vyhodit ho chýba.

Novelizovaný zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch upravuje kvalifikačné predpoklady učiteľov a odborných pracovníkov ako sú špeciálni pedagógovia či psychologovia. Definuje podmienky ich práce, pravidlá ich profesionálneho rozvoja a postup ich napredovania v kariérnom rebríčku. K zákonu však dodnes nebol vytvorený katalóg profesijných štandardov, ktoré by naplnili prázdne pojmy a pravidlá obsahom. Zákon vyžaduje, aby do školského prostredia vstupovali iba kvalifikovaní pracovníci, nehovorí však nič o tom, čo a na akej úrovni majú ovládať.

Otázniky okolo akreditácie

Nikde nie je zadefinované, akými pedagogickými kompetenciami má disponovať napríklad začínajúci učiteľ na konci tzv. adaptačného vzdelávania, aby sa z neho stal „samostatný učiteľ“. Jeho zaúčanie prebieha živelne až kým riaditeľ školy nenadobudne pocit, že učiteľské „ucho“ už smie pracovať bez tútora. Podobne to vyzerá so všetkými kariérnymi pozíciami, atestačné stupne nevytvárajú. Nie je jasné, akými profesionálnymi zručnosťami sa má odlišovať učiteľ s atestáciou od učiteľa bez nej. Zákon popisuje, koľko má učiteľ nazbierať kreditov a kedy môže zložiť skúšku, ktorá ho postrčí v kariérnom rebríčku vyššie, nezrejmjuje však, akými pedagogickými kompetenciami má disponovať.

Problém nejasných právnych pojmov sa nijako nevyriešil ani za ministra Jurzycu. Aj po schválení novely sa vynára otázka, na základe akých kritérií sa skladajú skúšky vedúce k jednotlivým kariérnym stupňom? A na základe akých kritérií prebieha akreditácia vzdelávacích programov, ktoré musia učiteľia a odborní pracovníci absolvovať, keď nie je známy základný kompetenčný rámec ich povolania?

Štátny dirigizmus a umelý dopyt

Rezort školstva na tieto otázky neodpovedá. Toto mlčanie potvrdzuje obavy, že mu ide viac o udržanie štátneho dirigizmu v systéme a plynulý tok eurofondov než o skvalitnenie vzdelávacích programov pre učiteľov. Status quo sa meniť nebude. Minister Jurzyca sa nesnažil opraviť ani Mikolajov postranný účel zákona, ktorým je umelo udržiavaný dopyt vo vzdelávacích službách Metodicko-pedagogického centra.

Za Jurzycu nebola snaha vniesť viac transparentnosti a konkurencie do systému zahliedeného výstupmi projektov rôznej kvality. Naopak. Novelou zákona zabetonoval Mikolajove etatistické nastavenie tzv. kontinuál-

neho vzdelávania učiteľov a nehorázne plynutie verejnými zdrojmi na jeho zabezpečenie. Učiteľia hodnotia štátnu ponuku vzdelávacích kurzov kriticky, no do zmyslupnejších programov sa zapájajú zriedka. Je ich ako šafranu a ak ich ponúkajú neštátne vzdelávacie inštitúcie z vlastných zdrojov, musia si učiteľia zaplatiť účasť v nich zo svojho resp. zo školského vreca. A to je stále poloprázdné. Štátne vzdelávacie kurzy sú plne hraďené z verejných zdrojov a formálne sú učiteľom ponúkané „zadarmo“. Je teda zrejme, prečo o ne javia stále záujem, hoci ich kvalitu spochybňujú.

Hlúpo nastavená motivácia

Do prijatia Mikolajovho zákona sa vzdelávali učiteľia dobrovoľne a podľa toho, v čom sa chceli zdokonaľiť. Zákomom sa ich ďalšie vzdelávanie nastavilo zámerne tak, aby v ňom bola hlavným motivačným prvkom vidina dosiahnutia kreditov a zaručený príplatok k platu.

Hlúpo nastavená motivácia narobila viac škody ako osohu. Učiteľia sa prestali zaujímať o to, ktoré vzdelávacie programy vyhovujú ich potrebám a začali sa obzerať najmä po tých s ľahkým ziskom kreditov. Záujem o snoubordingové kurzy bol enormný. Nie všetci učiteľia si to zlahčili, avšak tých, ktorí nehľadeli na kvalitu a zapájali sa do vzdelávacích programov bez rozmyslu iba kvôli príplatkom, bolo čoraz viac. Namiesto nápravy chýbnej motivácie však Jurzycova novela poprela samotnú motivačnú podstatu zákona. Učiteľom vzala istotu, že ich snaha pracovať na sebe bude odmenená.

Falošná ilúzia prehľbovania decentralizácie

Učiteľom už nebudú príplatky za kredity vyplácané automaticky, ale len ak riaditeľ školy rozhodne, že daný kurz je prínosom k školskému vzdelávaciemu programu. Ide o absurdné opatrenie, nakoľko každý kurz musí byť vopred akreditovaný ministerstvom školstva, a mal by teoreticky spĺňať isté kritériá zmysluplnosti. Dodatočné uvažovanie o opodstatnenosti jeho absolvovania riaditeľom je holý nezmysel. Vonkoncom nerieši podstatu problému, ktorou je nízka kvalita vzdelávacích programov pustených rezortom „do obehov“. Jediným účelom zmeny je dať do rúk riaditeľov škôl páku, na základe ktorej môžu vyplácanie príplatkov svojvoľne regulovať. A v prípade nedostatku financií jednoducho nevyplatiť.

Ministerstvo tento krok obhajuje tým, že dáva do rúk riaditeľa viac právomocí a tak prehľbuje decentralizáciu školského systému. To je však falošná ilúzia. Štát robí z riaditeľov škôl iba poslov zlych správ, aby zakryl skutočnosť, že v systéme niet dostatok peňazí na príplatky pre všetkých, ktorým by podľa pôvodného znenia zákona mali byť vyplatené. Skutočné posilnenie právomocí manažmentu škôl je možné, ak sa zruší bezhlavé zbieranie kreditov za účasť v ďalšom vzdelávaní a nastaví sa hodnotenie učiteľov na taký mecha-

nizmus odmeňovania, ktorý zohľadní ich výkon v triede a prínos pre žiakov.

Spravodlivé ohodnotenie v nedohľadne

Dnes riaditeľ školy hodnotí a odmeňuje zamestnancov nie podľa kvality práce, ale podľa celoplošne záväzných platových tabuliek. K tomu prihadzuje pár percent navyše podľa dosiahnutých stupňov kariérneho rebríčka, po ktorom môžu učiteľia stúpať po dosiahnutí istého počtu kreditov. Čerešničkou na tejto skysnutej šľahačke má byť osobné ohodnotenie, ktoré je podobne nízke ako tie príplatky za kariérny postup. Platy učiteľov a odborných pracovníkov v školstve sú stále mizerné a žiadna novela zákona o pedagogických zamestnancoch ich vylepšiť nedokáže. Bráni tomu samotná podstata centrálne regulovaného mechanizmu odmeňovania učiteľov.

Zväzujúci systém hodnotenia podľa platových tabuliek a kariérnych stupňov je potrebné nahradiť odmeňovaním založeným na hodnotení pedagogickej činnosti učiteľa. Treba zaviesť jednotný základ platu, garantovaný štátom pre všetkých učiteľov bez rozdielu veku a dĺžky praxe. Ten by mal byť dopĺňaný o vysoký pohyblivú čiastku, ktorú by určoval manažment školy na základe objektívneho, transparentného a vopred známeho systému hodnotenia a odmeňovania. V tejto čiastke by mal byť zohľadnený objem vyučovacej činnosti učiteľa, ďalšie pedagogické aktivity, dopĺňanie vzdelania ako aj riadiace a funkčné pozície v pedagogickom tíme.

Zbabelosť pri korekciách Mikolajovej deformy

Poslanci pozmeňovacím návrhom presadili, aby sa zmenený model odmeňovania učiteľov mohol uplatňovať aspoň na súkromných školách. Považujú to za drobné víťazstvo zdravého rozumu. Prečo by to malo byť priechodné iba pri jednom type škôl? Štátne resp. verejné školy si zmeny vedúce ku skvalitneniu pedagogickej práce nezaslúžia? Alebo ich treba chrániť pred hrozbou kolapsu a experiment možno vyskúšať iba na súkromných školách, na ktorých štátu nezáleží?

Vo svojom programovom vyhlásení sa vláda zaviazala „zharmonizovať legislatívne normy platné pre školy bez ohľadu na to, kto je ich zriaďovateľom“. Táto vládna koalícia však potvrdila, že ani ona nedokáže vnímať školy bez rozdielu zriaďovateľa ako rovnocenné inštitúcie. Aj ona medzi nimi umelo živí rozdiely a z toho plynúce rozpory a spory.

Schválením novely zákona o pedagogických zamestnancoch politici opäť preukázali neznalosť problematiky a zároveň zbabelosť pri korekciách Mikolajovej deformy. Premárnili šancu povedať, že byrokraticko-administratívny balvan, ktorý tlačí naše školy k zemi, je oveľa väčší, ako ho vidí minister Jurzyca spoza bojzlivého privretých viečok. A zahodili tak príležitosť umožniť školám začať rásť.

Autorka je analytička K1.

DOBRÝ ZÁMĚR NESTAČÍ

Jan Zahradil

Předseda europarlamentní frakce Evropských konzervativců a reformistů Jan Zahradil jednoznačně odmítl zavádění daně z finančních transakcí i stávající situaci, kdy země postižená dluhovou krizí nesmí opustit eurozónu. Vyslovil se i proti dalšímu přesunu pravomocí do Bruselu. Reagoval tak na „zprávu o stavu Unie“, kterou ve Štrasburku přednesl předseda Evropské komise José Manuel Barroso. Ten naopak požadoval novou celoevropskou smlouvu, která by dále oslabil postavení členských států.

„Pane předsedo, já k Vám cítím velké sympatie, protože myslím, že si uvědomujete vážnost situace. Zároveň ale přiznávám, že nesdílím vaše názory, nebo mnohé z nich. Souhlasím, že fiskální konsolidace, omezení veřejných výdajů a úsporné hospodaření jsou velice důležité věci, protože trhy jsou velice citlivé a momentálně neodpouštějí žádnou chybu. Nicméně dobrý záměr nestačí. Evropská měna byla zavedena ve státech s různým stupněm vývoje, s různými životními standardy, s různým HDP na hlavu a s různou úrovní konkurenceschopnosti. A byla zavedena pouze z politických a ideologických důvodů. Euro mělo sloužit jako nástroj další integrace, ne primárně jako jednotná měna. A to není v pořádku.“

„Pak přišel nedostatek disciplíny, příliš vysoké veřejné výdaje, a to dovedlo některé státy až na samou hranici kolapsu. Nyní jsme v situaci, kdy státy nemohou svou měnu devalvovat, aby se s krizí vyrovnaly, protože jako členové eurozóny k tomu nemají povolení. To znamená, že jediné možné řešení představuje buď podpora a ještě další podpora, ať už jí říkáme jakkoli, a nebo proměna monetární unie v unii fiskální a tím pádem v mrtvou dluhovou unii. Logika, že naše dluhy zaplatí někdo jiný, je nutným prvním krokem, a druhý nutný krok je odevzdání moci z národních států na úroveň EU. Bude se to líbit Evropanům? Podpoří to proevropské myšlení ve členských státech? Pokud si někdo myslí, že ano, nemá pravdu. Mohu vám říci, že v mé vlastní zemi nedávný průzkum prokázal, že sedmdesát pět procent lidí je proti přistoupení k euru. Myslíte, že je to opravdu výsledek nějaké protievropské propagandy? Ne, to je výsledek průzkumu názorů lidí, kteří se dívají kolem sebe

a přemýšlejí. A oni zkrátka myšlenku společné měny vůbec nepodporují.“

„A já se vás, pane předsedo, ptám: dovedete si představit, že by nastala situace, kdy jediné řešení stávajícího problému bude to, že jeden nebo více členů bude muset monetární unii opustit? A za další: uznal byste, že některé další státy, nečlenové eurozóny, by mohly ještě přehodnotit svůj závazek přistoupení k eurozóně? Abychom si špatně nerozuměli: to by neznamenal pád eura, který si nikdo z nás nepřeje. Naopak právě mentalita „euro za každou cenu“ je přesně tím, co může společnou měnu nakonec zničit.“

„Pokud dojde k redukci eurozóny, bude to možná politická katastrofa pro ty, kteří do myšlenky Spojených států evropských investovali obrovský politický kapitál - ale to je jejich problém.“

„Pane předsedo, já s vámi souhlasím, když říkáte, že je potřeba posílit konkurenceschopnost, dokončit jednotný trh a sjednotit právní základy. A věřte mi, že v rámci starého evropského rámce se toto nikomu nepodařilo. Pánové Schuman nebo Monnet byli jistě schopní, ale jejich ideje jsou padesát let staré, tak prosím: přestaňte přemýšlet tak, jak přemýšleli oni. Protože nyní - bohužel pro vás, pane předsedo - nemáte vůbec na výběr mezi špatnými a ještě horšími řešeními. Jedno takové ještě horší řešení je vámi navrhované zdanění finančních transakcí. To zní velice pěkně, nějaký malý poplateček za finanční transakce, ale ve skutečnosti to povede k jedinému výsledku: finanční instituce přehodnotí své působení a opustí území Evropy a oslabí naši ekonomiku.“

„Potřebujeme nové paradigma pro 21. století a bohužel nevidím velkou naději, že by toto nové paradigma vzniklo na půdě tohoto parlamentu. Čím déle tu jsem, tím více mám pocit, že tento parlament je spíše součástí problému, než součástí řešení. Je mi to líto, a je mi líto i situace, v jaké se, pane předsedo nacházíte - přesto vám přeji hodně štěstí.“

Autor je předseda europarlamentní frakce Evropských konzervativců a reformistů a předseda Aliance evropských konzervativců a reformistů. Projev zazněl v Evropském parlamentu v Štrasburku dne 28. září 2011.

UDIALO SA:

1) Dňa 19. septembra 2011 KI organizoval prvé podujatie z nového cyklu Reformné fórum, a to na tému Euroval a budúcnosť eurozóny. Prvé reformné fórum sa konalo v hoteli Avance v Bratislave za účasti Richarda Sulíka, Ivana Mikloša, Ivana Šramka, Petra Gondu, Juraja Karpíša a Ronaldu Ižipa. Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcii KONFERENCIE.

2) Dňa 26. septembra 2011 v Bratislave a dňa 27. septembra 2011 v Banskej Bystrici KI s podporou Penta Investments a Nadácie Tatra banky v spolupráci s ďalšími partnermi organizoval ďalšiu z cyklu prednášok CEQLS. Tentoraz sme mali možnosť počuť prednášať spolupracovníka Ludwig von Mises Institute (USA) Roberta P. Murphyho na tému Peniaze a bankovníctvo: štát vs. trh. Viac, vrátane videozáznamu, na webstránke KI v sekcii KONFERENCIE.

3) Dňa 28. septembra 2011 KI v partnerstve s Vysokou školou manažmentu a s finančnou podporou Nadácie Tatra banky organizoval ďalší zo seminárov štvrtého ročníka Akadémie klasickej ekonomie. Viac sa dozviete na ake.institute.sk.

4) V septembri 2011 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: Peter Gonda, Radovan Kazda, Ivan Kuhn, Dušan Sloboda a Zuzana Zímenová. Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekciách ČLÁNKY, ROZHOVORY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

KP KI KLUB PODPOROVATEĽOV
KONZERVATÍVNEHO INŠTITÚTU
M. R. ŠTEFÁNKA

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. ŠTEFANIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

PODPORTE NÁS:

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov. Všetky, vrátane videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI.

Napriek doterajším aktivitám a dosiahnutým výsledkom sme na hranici finančnej udržateľnosti. Založili sme preto Klub podporovateľov Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (KPKI). Cieľom je získať súkromné zdroje na pokračovanie a rozvinutie našich aktivít a vytvoriť komunitu hodnotového blízkyh ľudí, s ktorými môžeme spoločne zdieľať, efektívnejšie presadzovať a brániť tradičné a historicky overené hodnoty. Členom KPKI sa môže stať každý, kto podporí KI ročným príspevkom vo výške minimálne 30 eur a vyplní kontaktný formulár.

Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk v sekcii PODPORTE NÁS.

Ďakujeme!